

CODI 21454 GREC MICÈNIC

Prof.: Carlos VARIAS GARCÍA

Contingut i objectius

Aquesta assignatura, optativa de Segon Cicle, té per objectiu oferir un ampli coneixement de la civilització micènica, la primera civilització europea que es desenvolupà entre 1600 i 1100 a. C., mitjançant l'estudi dels documents inscrits en argila en l'escriptura sil·làbica anomenada "lineal B". D'aquesta manera, l'alumne serà introduït al mateix temps en la variant més antiga coneguda fins ara de la llengua grega: el grec micènic. L'anàlisi de les inscripcions micèniques, juntament amb el del seu context arqueològic, permetrà alhora conèixer els aspectes fonamentals de la cultura micènica i de la seva expressió lingüística en relació als dialectes grecs del primer mil·lenni a. C.

Temari

Al servei de fotocòpies de la Facultat de Filosofia i Lletres els alumnes compraran a principi de curs un dossier de l'assignatura, amb les lliçons del programa i una selecció d'inscripcions.

El temari de l'assignatura és el següent:

1. Introducció a l'Edat del Bronze al mar Egeu.
2. Les escriptures del II mil·lenni a. C. al mar Egeu: el 'jeroglífic' cretès, la lineal A, la lineal B, les escriptures xipro-minoïques.
3. Cronologia dels textos micènics. Tipus i classificació dels documents
4. El sistema gràfic de la lineal B: repertori de signes (sil·labogrammes i logogrames) i normes ortogràfiques.
5. Fonètica i fonologia micèniques.
6. Morfologia micènica.
7. Sintaxi i lexicografia micènica.
8. La posició dialectal del micènic.
9. Panoràmica de la civilització micènica: geografia dels regnes micènics; estructura polític-social; sistema econòmic; religió; organització militar. El final del món micènic.

Avaluació

Els alumnes faran un treball individual consistent en l'anàlisi i comentari d'un grup coherent de tauletes, prèviament escollit d'acord amb el professor. Aquest treball s'exposarà oralment a classe, i la seva valoració determinarà la nota de l'assignatura.

Bibliografia

El juny de 2002 es va realitzar una exposició bibliogràfica a la Biblioteca d'Humanitats de la U.A.B. dedicada a l'escriptura "Lineal B" en commemoració del 50è aniversari del seu desxiframent. Per a l'exposició es va confeccionar una pàgina "web" amb les dades actualitzades més rellevants de tot allò relatiu al grec micènic, l'adreça de la qual és la següent: <http://hipatia.uab.es/exposicions/linealb/portada.htm>

A continuació es dóna una bibliografia bàsica, a la qual cal afegir-hi especialment:

- 1/ Les edicions de les inscripcions micèniques (hi són en el dossier de l'assignatura).
- 2/ Les actes dels diferents col·loquis internacionals micenològics (11 en total) i dels dos congressos internacionals celebrats fins ara.

- 3/ Les dues revistes més dedicades al micènic: *Minos*, publicada a Salamanca, i *Studi micenei ed egeo-anatolici*, publicada a Roma.
- 4/ Els repertoris bibliogràfics, que es poden trobar en la sèrie de volums: *Studies in Mycenaean Inscriptions and Dialect*, que es publica actualment a Austin (EE.UU.).

- AA.VV., *El Mundo Micénico. Cinco siglos de la primera civilización europea (1600-1100 a. C.)*, catálogo de la exposición celebrada en el Museo Arqueológico Nacional, Madrid, enero-febrero 1992.
- F. Aura Jorro, *Diccionario micénico*, vol. I, Madrid 1985; vol. II, Madrid 1993.
- A. Bartonek, *Handbuch des mykenischen Griechisch*, Heidelberg 2003.
- J. Chadwick, *El enigma micénico. El desciframiento de la escritura lineal B*, Madrid 1966.
- J. Chadwick, *El mundo micénico*, Madrid 1977.
- J. Chadwick, *Linear B and Related Scripts*, London 1987.
- P. Chantraine, *Morfología histórica del griego*, Reus 1974.
- J. Driessen, “Homère et les tablettes en linéaire B. Mise au point”, *L'Antiquité Classique* 61 (1992), pp. 5-37.
- Y. Duhoux, *Aspects du vocabulaire économique mycénien (cadastre, artisanat, fiscalité)*, Amsterdam 1976.
- Y. Duhoux; A. Morpurgo Davies (eds.), *Linear B: A 1984 Survey*, Louvain-la-Neuve 1985.
- I. Hajnal, *Studien zum mykenischen Kasussystem*, Berlin 1995.
- J. T. Hooker, *Linear B. An Introduction*, Bristol 1980 (hi ha una versió en grec modern amb correccions i afegits de l'autor publicada a Atenes 1994).
- M. Lejeune, *Mémoires de philologie mycenienne*, vol. I, Paris 1958; vol. II, Roma 1971; vol. III, Roma 1972; vol. IV, Roma 1997.
- M. Lejeune, *Phonétique historique du mycénien et du grec ancien*, Paris 1972.
- J. L. Melena, *Ex Oriente Lux. La aportación de las filologías del Oriente Próximo y Medio Antiguo a la comprensión de los primeros textos europeos*, Vitoria 1984.
- J. L. Melena, *Textos griegos micénicos comentados*, Vitoria 2001.
- J.-P. Olivier, *Les scribes de Cnossos. Essai de classement des archives d'un palais mycénien*, Roma 1967.
- Th. G. Palaima, *The Scribes of Pylos*, Roma 1988.
- L. R. Palmer, *The Interpretation of Mycenaean Greek Texts*, Oxford 1963.
- C. J. Ruijgh, *Études sur la grammaire et le vocabulaire du grec mycénien*, Amsterdam 1967.
- M. S. Ruipérez; J. L. Melena, *Los griegos micénicos*, Madrid 1990.
- W. Taylor, *The Mycenaeans*, New York 1983.
- M. Ventris; J. Chadwick, *Documents in Mycenaean Greek*, Cambridge 1973².
- E. Vermeule, *Grecia en la Edad del Bronce*, México 1971.
- E. Vilborg, *A Tentative Grammar of Mycenaean Greek*, Göteborg 1960.